

ROLNIK

Motto:
„Uczcie się wzbogacajcie się — i czekajcie."

Bezpłatny dodatek do „Głosu Wąbrzeskiego",poświęcony zagadnieniom rolniczym

Nr 6. | Wąbrzeźno, dnia 2 listopada 1929 r. | Rok I

Po „Wszystkich Swiętych"

Przy dawnem użytkowaniu z pastwisk leśnych czy ugorowych — okres początków listopada był uważany jako końcowy w letnim przeżywianiu inwentarzy. I nic dziwnego, gdyż samorodna roślinność w tym czasie zamierza — nie odprawia się tak że ledwie owca może coś tam jeszcze na takiem pastwisku uskubać. Natomiast dziś, gdy się zasiewa poplony, uprawia buraki czy inne okopowizny — okres letnich przeżywień o wiele się wydłużył i możemy jeszcze z całą swobodą wypędzać bydło na pastwisko powstałe w owych poplonów - a co lepsze, żywić w oborze zielonka z polnych sprzętów. Jest tego nawet nadmiar, tak, że przy należytej ściółce otrzymujemy w tym czasie tyle gnoju, ile dawniej otrzymaliśmy z trzykrotnie dłuższego okresu czasu. Chodzi jednak o to, żeby umiejętnie ten gnój urabiać, a umiejętność streszcza się w trafnem zastosowaniu ilości i jakości ściółki do przeobfitych w tym czasie odchodów. To też rzucanie słomy bez rachunku, czy też skąpienie podściółki jest tu w równej mierze niewłaściwe. Należy ściół regulować - a robi się to w ten sposób, że słomę kraje się na gładką sieczkę, do czego zbudowano odpowiednie a tanie sieczkarnie ręczne, t. zw. gilotynki. Słoma, pokrajana na długą sieczkę równomiernie się wymięsza z odchodami i da suche stanowisko, przy mniejszej ilości zużytego materjału. Zresztą, co bardzo ważne, gnój urabiany z pokrajaną słomą, łatwiej się potem da wybrać z obory i na polu - a przy mniejszym wysiłku, da się równo rozrzucać. Oprócz słomy - choćby jej było dużo zawsze się opłaci dosypywać pod inwentarz nieco suchego **kruszu torfowego** — czy też wyszuszanej próchnicy.

Takiego urabiania gnoju u nas, prawie się nie stosuje, bo..... jest to pewien kłopot, ale warto pomyśleć i zastanowić się - czy ten kłopot nie opłaci się i to dość wyraźnie...? Czy na wiosnę nie lepiej mieć zamiast 15-tu, dwadzieścia wozów gnoju przy tak małej dodatkowej pracy - gdy zwłaszcza nic się tu gotówką nie dopłaci. A jeszcze bardziej wskazanem będzie szykowanie gnoju za ściółki krajanej, jeśli ten gnój mamy wywieść wkrótce n. p koniec listopada co zresztą ze względu na ciasnotę budynków często się praktykuje. Zdarza się, że sił nie staje, gdy trzeba rwać długie udeptane kłaki nawozu z pod bydła - a potem i rozrzucać po polu, aby się to równo wszędzie znalazło. Komu moja rada trafi do przekonania, niechże ją spraktykuje, a potem napisze do gazety, w której radę wyczytał czy była dość korzystna.

F. St.

—o—

Cło wywozowe na masło.

Z dniem 1 listopada br. weszło w życie rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa ustanawiająca cło wywozowe na masło. W myśl niniejszego rozporządzenia cło wywozowe od masła krowiego oraz jego mieszaniny z innemi tłuszczami, pobierane będzie w wysokości zł. 600,— od 10 kg. brutto. Bez cła może być wywożone:

1. Masło przeznaczone do własnego użytku osób wyjeżdżających zagranicę w ilości nie wyżej 1 kg., również wywożone w małym ruchu granicznym w zakresie wskazanym przez obowiązujące w tej mierze przepisy.-

2. Naturalne masło krowie o zawartości wody nie wyżej 16% nieposiadające domieszki innych tłuszczów, oraz innych niewłaściwych domieszek wywożone na podstawie zaświadczeń instytucyj do tego upoważnionych.

Wykaz instytucyj upoważnionych do wystawiania wymienionych powyżej zaświadczenia oraz tryb postępowania przy wystawianiu ich ustali Ministerstwo Skarbu w porozumieniu z Ministerstwem Rolnictwa oraz Ministerstwem Przemysłu i Handlu.

—x—

Na czasie.

Chociaż do wiosny jeszcze daleko, ale dobry gospodarz już teraz powinien obmyśleć, jakie nawozy i w jakiej ilości będą mu potrzebne pod jarzyny i okopowe. Aby nawożenie odniosło dobry skutek, musi być one stosowane nie na oślep, a w zależności od gleby, stopnia jej wyjałowienia, rodzaju rośliny, przeplonu i wielu innych warunków, które są w każdym gospodarstwie inne. Nie można więc napisać jakiejś recepty, któraby była odpowiadnia dla wszystkich i wszystkim korzyść przyniosła. Nawożenie bowiem oparte być musi przedewszystkiem na dokładnej znajomości warsztatu.

Są jednak pewne ogólne zasady, który każdy powinien mieć w pamięci. Zjawiskiem nieulegającem żadnej wątpliwości jest to, że wszystkie rodzaje gleb, spotykane w Polsce, **cierpią na brak azotu**. Dzieje się to dlatego, że większość ziem naszych za mało ma w sobie próchnicy, którą jak wiadomo jest jak gdyby spiżarnią azotu dla naszych roślin. Następnie azot w tej postaci, w jakiej jest dostępnym dla roślin, łatwo ulega wymaganiu do podglebia, a specjalnie ma to miejsce w glebach lżejszych, których właśnie tak dużo się u nas spotyka.

Ponieważ zaś azot jest roślinom konieczny do życia i przy niedostatecznej ilości azotu w glebie **nie może być być mowy o dobrych urodzajach** — więc też każdy rolnik winien dbać o to, by jego ziemia na brak azotu nie cierpiała. Wprawdzie nawożąc obornikiem wzbogacamy rolę w próchnicę i azot, ale to jeszcze za mało. Wygnojenie pola raz na kilka lat obornikiem i to w dodatku ubogim w azot z powodu nieumiejętnego przechowania, nie może wystarczyć, aby zaspokoić ten wielki głód azotu, który odczuwają nasze rośliny.

Kto więc nie wyrzeka się myśli o dobrym urodzaju — ten musi się uciec do użycia sztucznych nawozów azotowych.

Musimy starać się przytem, aby potrzebne nam nawozy azotowe zakupić jak najtańszym kosztem. Najoszczędniej będziemy gospodarować i najtańszym kosztem zaopatrzymy się w potrzebny nam nawóz azotowy, zamawiając już teraz znany prawie wszystkim rolnikom nawóz — azotniak.

Napewno niejeden z rolników zapyta — dlaczego ma kupować właśnie — **azotniak** i to jeszcze w takim pośpiechu?, że przecież to jeszcze czas, że jeszcze się nie sieje. Odpowiem na to: dlatego, że azotniak jest najtańszym nawozem azotowym, wyrabianym w kraju, a równocześnie korzystnie stosować go można pod wszystkie rośliny. O wysokiej wartości azotniaku zresztą nie potrzbuje przekonywać rolników, którzy aż nadto dobrze go znają, skoro zużycie jego w zeszłym roku u nas w kraju wynosiło około 15 tysięcy wagonów.

Kto chce najtaniej kupić azotniak czy to za gotówkę, czy na kredyt i tem samem stosunkowo poważnie obniżyć koszty koniecznego nawożenia azotowego, ten winien zamówić azotniak jak najwcześniej (w październiku lub listopadzie), gdyż w nowych warunkach sprzedaży, ogłoszonych przez fabrykę w Chorzowie, widzimy znaczne obniżenie cen azotniaku i saletry „Nitrofos" w pierwszych miesiącach sezonu. Tak, naprzykład, kupujący azot w październiku zamiast w lutym, kupujemy go o 10% taniej. Im bliżej do czasu wiosennych robót, tem azotniak i saletra „Nitrofos" są droższe, tak, że każdy miesiąc później zamówienia stanowi dla rolnika stratę.

Ale nietylko znacznie niższa cena przemawia za wczesnem kupnem azotniaku. Doświadczenie ubiegłych lat wykazuje, że zarówno fabryka, jak współdzielnie mają naraz dużo zamówień, co utrudnia wysyłkę na czas nawozów i opóźnienie w dostawie. Zamawiając wcześniej, zyskujemy także na tem, że transport furmanką taniej nas kosztuje, niż na wiosnę, kiedy drogi rozmokną i kiedy mamy w polu inne pilniejsze prace. Dlatego też, kto chce być oszczędnym gospodarzem, winien starać się o potrzebny na wiosnę azotniak, względnie saletrę „Nitrofos" zamawiać już teraz. **Karol Brona.**

—x—

Przy zamówieniach detalicznych loco skład o 10 proc. drożej. Przy partjach mniejszych wysyłanych w opakowaniu, za opakowanie dolicza się koszt własny.

Spinki burzowe całomiedziane do powyż. syst. płyt po	zł 4,00	za 100 szt.
klamry gąsiorowe	„ 4,00	„ „ „
gwoździe ocynkowane	„ 3,50	„ „ „

„CENNIK"

Dachówki Azbestowo - Cementowej „Eternit"

1. W kolorze szarym:

ważny od . . . .

a) przy zamówieniach wagonowych loco wagon stacja załadowania:

szablony (płytki) wym.	40×40 cm	zł 510	za 1000 szt.
przystawki „	40×40 cm	zł 510	za 1000 szt.
gąsiory „	40×12 cm	zł 510	za 1000 szt.
krawędziówki „	40×20 cm	zł 260	za 1000 szt.

b) przy zamówieniach detalicznych w innych miastach loco skład:

szablony (płytki) wym.	40×40 cm	zł 565	za 1000 szt.
przystawki „	40×40 cm	zł 565	za 1000 szt.
gąsiory „	40×12 cm	zł 565	za 1000 szt.
krawędziówki „	40×20 cm	zł 260	za 1000 szt.

2. W kolorze czerwonym, ciemnym lub bronzowym:

a) przy zamówieniach wagonowych loco wagon stacja załadowania:

szablony (płytki) wym.	40×40 cm	575	za 1000 szt.
przystawki „	40×40 cm	575	za 1000 szt.
gąsiory „	40×12 cm	575	za 1000 szt.
krawędziówki „	40×20 cm	zł 290	za 1000 szt.

b) przy zamówieniach detalicznych w innych miastach, loco skład:

szablony (płytki) wym.	40×40 cm	zł 630	za 1000 szt.
przystawki „	40×40 cm	zł 630	za 1000 szt.
gąsiory „	40×12 cm	zł 630	za 1000 szt.
krawędziówki „	40×20 cm	zł 320	za 1000 szt.

Przy partjach mniejszych niż ¼ wagonu, wysyłanych w opakowaniu, za opakowanie dolicza się koszt własny.

Spinki burzowe całomiedziane po	zł 3,50	za 100 szt.
klamry gąsiorowe „	zł 3,50	za 100 szt.
gwoździe ocynkowane „	zł 3,50	za 1 kg.

Zakłady Przemysłowe „ETERNIT" Sp. Akc. Zarząd: Warszawa, Koszykowa 43, tel. 403—83.

Odpis z odpisu.

V.

Wydz. V. Kred. Krótkoterm.

Grudziądz, dnia 2 lipca 1929 r.

W związku z okólnikiem naszym dot. kredytu towarowego w „Eternicie" zawiadamiamy, że w bieżącym sezonie budowlanym udzielać będziemy kredytu towarowego również w dachówce palonej, w dachówce cementowo - piaskowej i w blasze żelaznej ocynkowanej.

Szczegółowe warunki sprzedaży dachówki palonej i cementowo - piaskowej podamy Panom niezwłocznie po ustaleniu ich przez n. Centralę.

Poniżej podajemy ceny i warunki dot. kredytu towarowego w blasze ocynkowanej:

Państwowy Bank Rolny ustalił warunki dostawy blachy z Biurem Kontrolnem Cynkowni przy Syndykacie Hut Żelaznych w Katowicach, które to Biuro występuje w imieniu i na rachunek zrzeszonych w tem Biurze następujących cynkowni blach do krycia dachów, mianowicie:

1. Polskie Zakłady Przemysłu Cynkowego, S. A. Będzin,
2. Cynkownia Warszawa (właśc. inż. T. Rapacki i Z. Święcicki, Warszawa),
3. Zakłady Cynkownicze „Polcynk" Sp. z o. p. Kraków,
4. Górnośląskie Zjednoczone Huty Królewska i Laura S. A. Górniczo - Hutnicze, Katowice.

Ustalono następujące ceny na blachę:

o wymiarze arkuszy 711×1422 mm (pakowana w snopki po 80 kg):

grubości 0,4 mm (po 24 arkuszy w snopku) po zł. 1,30
grubości 0,45 mm (po 22 arkuszy w snopku) po zł. 1,25
grubości 0,5 mm (po 20 arkuszy w snopku) po zł. 1,20
grubości 0,55 mm (po 18 arkuszy w snopku) po zł. 1,18
grubości 0,6 mm (po 17 arkuszy w snopku) po zł. 1,17

o wymiarze arkuszy 1000×2000 mm:

grubości 0,5 mm (waga 1 ark. ca 8 kg.) po zł. 1,22
grubości 0,55 mm (waga 1 ark. ca 9 kg.) po zł. 1,20
grubości 0,6 mm (waga 1 ark. ca 10 kg.) po zł. 1,18

o wymiarze arkuszy 1000 kg. 650 mm (pakowana w snopki po 50 kg..

grubości 0,4 mm	(po 24 ark.	w snopku)	po zł. 1,25
grubości 0,45 mm	(po 22 ark.	w snopku)	po zł. 1,20
grubości 0,5 mm	(po 20 ark.	w snopku)	po zł. 1,20
grubości 0,55 mm	(po 18 ark.	w snopku)	po zł. 1,17

wszystko za jeden kilogram przy zamówieniach wagonowych franco wagon stacja Warszawa-Wschodnia. —

Ceny powyższe obowiązują aż do odwołania.

Instytucje pośredniczące (Spółdzielnie, Kasy Komunalne i t. p.) zamówienia przesyłają bezpośrednio pod adresem: Biuro Kontrolne Cynkowni przy Syndykacie Polskich Hut Żelaznych w Katowicach. Biuro to instytucja występująca w imieniu wymienionych powyżej firm zastrzegła sobie prawo przekazywania nadesłanych zamówień do poszczególnych fabryk stosownie do programu fabrykacyjnego danej cynkowni. Kopje tych zamówień oraz odpowiednie pokrycie wekslowe instytucje pośredniczące przesyłają pod adresem naszym. Biuro Kontrolne dopiero po otrzymaniu od nas potwierdzenia zamówienia przekazuje dane do wykonania.

Warunki udzielania i oprocentowania kredytu oraz forma zabezpieczenia kredytu takie same jak podano w okólniku dot. „Eternitu".

Wysokość rabatów dla odbiorców jak następuje:

dla Spółdzielni 2½%,
dla Kas Powiatowych 3%.

Z przyznanego kredytu na dachy ogniotrwałe mogą korzystać wyłącznie drobni rolnicy.

Odpis z odpisu.

Warszawa, dnia 9 lipca 1929 r.

PAŃSTWOWY BANK ROLNY
Instytucja Centralna
Nr. 7629/T.

Dachówka palona. Do
Oddziału Państwowego Banku Rolnego
w Grudziądzu.

W związku z uchwałą Państwowego Banku Rolnego o kredycie na materjał ogniotrwały do krycia dachów, powołując się na dotychczasową w tej sprawie korespondencję a w szczególności na pismo nasze z dnia 1 bm. Nr. 7337 T. zawiadamiamy, że Państwowy Bank Rolny ustalił warunki dostawy dachówki palonej z firmą:

Zakłady Ceramiczne „Pustelnik" Sp. Akc. Warszawa, Królewska 8. — Fabryki: w Miłośnie — w Pustelniku — w Ząbkach.

Ustalono następujące ceny:

dachówka żłobiona szwajcarska	zł. 1,— za sztukę.
dachówka karpiowa	kl. I. — zł. 235,— za 1000 szt.
gąsiory do krycia grzbietu dachu	kl. — zł. 155,— za 1000 szt.

wszystko franco wagon stacja załadowania.

Instytucje pośredniczące zamówienia przesyłają bezpośrednio pod adresem:

Zakłady Ceramiczne „Pustelnik" Sp. Akc. Warszawa, Królewska 8.

Kopje tych zamówień oraz pokrycie wekslowe przesyłają do właściwych Oddziałów. Firma dopiero po otrzymaniu potwierdzenia zamówienia z właściwego Oddziału przystępuje do wykonania zamówień.

Sposób rozprowadzenia tego kredytu, który się mieści w ogólnej kwocie zł. 5.000,000,— a więc zatwierdzenie zamówień przez Oddziały, wzór zatwierdzeń, warunki udzielania, oprocentowania i forma zabezpieczenia kredytu takie same jak podano w pismach naszych z dnia 11. 4. rb., 5. 5. rb. i 28. 6. rb.

Wysokość rabatów dla odbiorców ustalona jak następuje:

1	dla Central Spółdzielczych	7%	5%
2.	„ Spółdzielni	4%	3%
3.	„ Kas Powiatowych	5%	3½%
4.	„ Kas Gminnych	3%	2%
5.	Kółek Rolniczych	—	—

Zatwierdzenia dotyczące zamówień na dachówkę paloną otrzymują oddzielną numerację począwszy od Nr. 1, łamane przez Dp. i litery Oddziałów.

Państwowy Bank Rolny
(—) dwa podpisy nieczytelne.
Za zgodność: (—) podpis nieczytelny.

Rozporządzenie policyjne Starosty Powiatu wąbrzeskiego w sprawie zwalczania pomoru i zarazy świń.

Na zasadzie § 356. rozporządzenia wykonawczego Ministerstwa Rolnictwa z dnia 9. 1. 1928 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz Ust. R. P. Nr. 19 poz. 167) zarządzam co następuje:

§ 1.

Zakazuje odbywania się targów na świnie hodowlane. Targi tygodniowe na świnie rzeźne mogą się nadal odbywać.

§ 2.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 19. 10. 1929 r. i obowiązuje na całym obszarze powiatu wąbrzeskiego aż do odwołania.

§ 3.

Przekroczenia niniejszego rozporządzenia karane będą według art. 98 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dnia 22. 8. 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. Ust. R. P. Nr. 77 poz. 673) aresztem do 6 tygodni lub grzywną do tysiąca złotych.

Wąbrzeźno, dnia 15. października 1929r.

Starosta Powiatowy.
Dr. E. Prądzyński.